

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ની વડી અદાલત સમક્ષ

ટેક્સ અપીલ નં. ૬૭/૨૦૦૧

સાથે

ટેક્સ અપીલ નં. ૬૮/૨૦૦૧

મંજૂરી અને સહિ માટે:

માનનીય ન્યાયમુર્તીશ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમુર્તીશ્રી કે.જે.ઠાકર

=====

- 1 શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?
- 2 પત્રકારો તરફ મોકલવામાં આવે કે નહિં?
- 3 શું માનનીય ન્યાયમુર્તિઓ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?

4 શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ના અર્થઘટન અંગેના કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે કે પછી તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશનો સમાવેશ થાય છે?

5 શું તે દીવાની ન્યાયાધીશને પરીપત્રીત કરવાનું છે?

=====

આવકવેરાનાં સહાયક કમિશનરઅપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

જીરા ફાઈનાન્સ લીમીટેડ.....સામાવાળા (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતી:

શ્રી નીતિન કે. મેહતા, અપીલકર્તા (ઓ) નં. ૧ તર્ફે વકીલ

શ્રીમતી સ્વાતિ સોપારકર, વિરોધી (ઓ) નં. ૧ તર્ફે વકીલ

=====

ખંડપીઠ: માનનીય ન્યાયમુર્તીશ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમુર્તીશ્રી કે.જે.ઠાકર

તારીખ:૧૦/૧૧/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા :માનનીય ન્યાયમુર્તીશ્રી કે. એસ. ઝવેરી)

૧. આ અપીલો દ્વારા, મહેસૂલ વિભાગે ઇન્કમ ટેક્સ અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ (ટૂંકમાં "આઈટીએટી") દ્વારા પારિત તારીખ ૨૧/૦૭/૨૦૦૦ ના હુકમને પડકાર્યો છે.
૨. તારીખ ૧૯/૦૩/૨૦૦૧ ના રોજ આ અપીલો ગ્રાહ્ય રાખતી વખતે, અદાલતે કાયદાના નીચે મુજબના મહત્વના પ્રશ્નો ઘડી કાઢ્યા હતા:

“૧. શું, અપીલ ટ્રિબ્યુનલ કાયદાકીય રીતે અને તથ્યો પર અધિનિયમની કલમ ૬૮ હેઠળ કરવામાં આવેલ રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦/- નો ઉમેરો રદ કરવામાં સાચા છે?”

૨. શું, અપીલ ટ્રિબ્યુનલ કાયદાકીય રીતે અને તથ્યો પર અધિનિયમની કલમ ૨૧૭ હેઠળ વ્યાજ આકારવાનું રદ કરવામાં સાચા છે જ્યારે કલમ ૧૪૭ સાથે વાંચતા કલમ ૧૪૩(૩) હેઠળની આકારણીને મૂળ આકારણી તરીકે ગણવાની હોય છે?”

૩. અપીલકર્તાના વિદ્વાન એડવોકેટે રજૂઆત કરી છે કે મુદ્દા નંબર ૧ નો નિર્ણય તારીખ ૦૯/૦૮/૨૦૧૦ ના રોજ ની ટેક્સ અપીલ નંબર ૪૫૭/૧૯૯૯ માં પારિત આ અદાલતના નિર્ણય દ્વારા સાંકળી લેવાયેલ છે અને મુદ્દા નંબર ૨ પણ [૨૦૦૮] ૧૭૩ ટેક્સમેન ૨૬૮ (પંજાબ અને હરિયાણા) માં અહેવાલિત દર્શન લાલ ગુલાટી વિરુદ્ધ ઇન્કમ ટેક્સ કમિશનર, જલંધરના કેસમાં પંજાબ અને હરિયાણા વડી અદાલતના નિર્ણય દ્વારા સાંકળી લેવાયેલ છે.

૪. અમે બંને પક્ષકારોના વિદ્વાન એડવોકેટને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી તેમજ અપીલકર્તાના વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા નિર્ણયોની સમીક્ષા કરી છે. અપીલકર્તાના વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ ૧૯૯૯ ની ટેક્સ અપીલ નંબર ૪૫૭ માં આપવામાં આવેલા નિર્ણયમાં મુદ્દા નંબર ૧ નો જવાબ આ અદાલત દ્વારા પહેલેથી જ કરદાતાની તરફેણમાં અને મહેસૂલ વિભાગની વિરુદ્ધમાં આપી દેવામાં આવ્યો છે. ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં, અદાલતે ઇન્કમ-ટેક્સ કમિશનર વિરુદ્ધ લવલી એક્સપોર્ટ્સ (પી) લિમિટેડ, (૨૦૦૮) ૨૧૬ સીટીઆર ૧૯૫ (એસસી) ના કેસમાં

આપેલા નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. ઉપરોક્ત નિર્ણયના ફક્ત નંબર ૭, ૮ અને ૯ નીચે મુજબ વંચાય છે:—

૭. બીજી તરફ, વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ શ્રી એસ.એન. સોપારકરે ઇન્કમ-ટેક્સ કમિશનર વિરુદ્ધ લવલી એક્સપોર્ટ્સ (પી) લિમિટેડ, (૨૦૦૮) ૨૧૬ સીટીઆર ૧૯૫ (એસસી) ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૮. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પારિત આક્ષેપિત હુકમમાંથી જોઈ શકાય છે તેમ, ટ્રિબ્યુનલે નીચે મુજબના તારણો નોંધ્યા છે:

“[૭] કેસના ગુણદોષ પર આવતાં, અમે શોધીએ છીએ કે કરદાતાએ તેની દલીલના સમર્થનમાં એક સારો કેસ રજૂ કર્યો છે કે કલમ ૬૮ હેઠળ કોઈ ઉમેરો કરવો જરૂરી નથી કારણ કે ઇન્ડસ્ટ્રી મૂળ આકારણી હુકમમાં દર્શાવ્યા મુજબ ચોક્કસ વ્યક્તિઓ સુધી શોધી કાઢવામાં આવ્યું છે. અમે કરદાતાના વિદ્વાન કાઉન્સિલની એ દલીલ સાથે સહેમત છીએ કે કંપની તેની સ્થાપના પછી તરત જ જ્યારે વ્યવહારિક રીતે કોઈ વ્યવસાય કરવામાં આવ્યો ન હતો ત્યારે રૂ. ૫૦ લાખની આવક મેળવી શકી ન હોત. માત્ર એક જ નિષ્કર્ષ નીકળે છે કે શેર મૂડીના સ્વરૂપમાં ઇન્ડસ્ટ્રી કંપની સિવાયના વ્યક્તિઓ પાસેથી આવ્યા હતા. એ સત્ય છે કે જે વ્યક્તિઓના નામ શેરધારકોની યાદીમાં દેખાયા હતા તેમાંથી મોટાભાગના લોકોએ કંપનીમાં કોઈ પૈસા ન રોક્યા હોવાનું સ્વીકાર્યું હતું, પરંતુ તે જ સમયે, તેમણે તે સંજોગો સ્પષ્ટ કર્યા છે કે જેના હેઠળ તેમને તેમણે જણાવેલ ચોક્કસ વ્યક્તિઓ વતી અરજી ફોર્મ પર સહી કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું. આ ચોક્કસ વ્યક્તિઓને, જેમ કે અમે અગાઉ નોંધ્યું છે, એ.ઓ. પોતે સમન્સ પાઠવ્યા છે અને તપાસ્યા છે. બાબતના આ દ્રષ્ટિકોણને

ધ્યાનમાં લેતા, અમે શોધીએ છીએ કે ઇંડ્સનું મૂળ એ.ઓ. દ્વારા સ્પષ્ટ કર્યા મુજબ વ્યક્તિઓ સાથે સ્પષ્ટપણે સંબંધિત કરી શકાય છે. તેથી, એ.ઓ. આઈ.ટી. અધિનિયમની કલમ ૬૮ હેઠળ અણસમજાવેલ ક્રેડિટ અથવા રોકાણ તરીકે ગણીને કરદાતા-કંપનીના હાથમાં રૂ. ૫૦ લાખની સમગ્ર રકમ પર કર લાદવામાં ન્યાયોચિત ન હતા.”

૯. આમ, રેકૉર્ડ પર ઉપસ્થિત તથ્યો પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે તેની સ્થાપના પછી તરત જના સમયગાળા દરમિયાન કરદાતા કંપનીએ વ્યવહારિક રીતે કોઈ વ્યવસાય કર્યો ન હતો જેથી રૂ. ૫૦ લાખની આવક ઊભી થઈ શકે. આકારણી અધિકારીએ તપાસ કરતા કથિત શેરધારકોમાંથી ઘણાને બેનામીદારો અથવા પૈસાનું રોકાણ ન કરનાર હોવાનું માલૂમ પડ્યું હતું, પરંતુ તે જ સમયે, તેમણે પૈસાનું મૂળ ચોક્કસ વ્યક્તિઓ સુધી શોધી કાઢ્યું હતું, જેઓ વાસ્તવિક રોકાણકારો હતા. સર્વોચ્ચ અદાલતે **ઇન્કમ-ટેક્સ કમિશનર વિરુદ્ધ લવલી એક્સપોર્ટ્સ (પી) લિમિટેડ, (ઉપરોક્ત)** ના કેસમાં ઠરાવ્યું છે કે જો કથિત બોગસ શેરધારકો પાસેથી કરદાતા કંપની દ્વારા શેર અરજીના નાણાં મેળવવામાં આવ્યા હોય, કે જેના નામ આકારણી અધિકારીને આપવામાં આવ્યા હોય, તો વિભાગ કાયદા અનુસાર વ્યક્તિગત આકારણી પુનઃખોલવા માટે આગળ વધવા માટે સ્વતંત્ર છે. આવી રકમને કરદાતા કંપનીની કલમ ૬૮ હેઠળની અપ્રગટ આવક તરીકે ગણી શકાય નહીં. હાલના કેસના તથ્યો પર આ સિદ્ધાંતો લાગુ કરતાં, આકારણી અધિકારીએ ઇંડ્સનું મૂળ ચોક્કસ વ્યક્તિઓ સુધી શોધી કાઢ્યું હોવાથી, જેમણે કરદાતા કંપનીના શેરમાં રોકાણ કર્યું હતું, આકારણી અધિકારી માટે તે વ્યક્તિઓ સામે કાર્યવાહી કરવાનું ખુલ્લું હતું. કરદાતા કંપનીમાંથી ઇંડ્સ ઉદ્ભવેલ ન હોવાથી, તેના હાથમાં અધિનિયમની કલમ ૬૮ હેઠળ અપ્રગટ આવક તરીકે ઉક્ત રકમનો ઉમેરો કરવા માટે

કોઈ આધાર ન હતો. સંજોગોમાં, ટ્રિબ્યુનલ અધિનિયમની કલમ ૬૮ હેઠળ કરવામાં આવેલ રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦/- નો ઉમેરો રદ કરવામાં ન્યાયોચિત્ત હતા. તદ્અનુસાર પ્રશ્નનો જવાબ આપવામાં આવે છે, એટલે કે, કરદાતાની તરફેણમાં અને મહેસૂલ વિભાગની વિરુદ્ધમાં.

૫. જ્યાં સુધી મુદ્દા નંબર ૨ નો સંબંધ છે, તેનો નિર્ણય દર્શન લાલ ગુલાટી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં પંજાબ અને હરિયાણા વડી અદાલતના નિર્ણય દ્વારા પહેલેથી જ થઈ ચૂક્યો છે, જેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જો કરદાતા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા મૂળ રિટર્નના જવાબમાં આકારણી કરવામાં આવી હોય, તો આકારણી અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલી પ્રથમ અથવા પ્રારંભિક આકારણીને નિયમિત આકારણી તરીકે ગણવામાં આવશે અને તે સ્થિતિમાં, પુનઃઆકારણી કાર્યવાહીને અનુસરીને કરવામાં આવેલી આકારણીને 'પ્રથમ આકારણી' તરીકે ઓળખી શકાય નહીં જેથી તે 'નિયમિત આકારણી' શબ્દપ્રયોગના અર્થમાં આવે અને, તદ્અનુસાર કલમ ૨૧૭ હેઠળ વ્યાજ આકારી શકાય નહીં. આમ, પ્રશ્ન નંબર ૨ નો જવાબ પણ કરદાતાની તરફેણમાં અને મહેસૂલ વિભાગની વિરુદ્ધમાં આપવામાં આવે છે.

૬. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રશ્નોના જવાબ કરદાતાની તરફેણમાં અને મહેસૂલ વિભાગની વિરુદ્ધમાં આપવામાં આવે છે. આ બંને અપીલો, તદ્અનુસાર, ફગાવી દેવામાં આવે છે.

(કે.એસ.ઝવેરી, ન્યાયમુર્તીશ્રી)

(કે.જે.ઠાકર, ન્યાયમુર્તીશ્રી)

વિષય: આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૬૮ હેઠળ શેર અરજીના નાણાંને અપ્રગટ આવક તરીકે ગણવાની કાયદેસરતા અંગેનો નિર્ણય

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.